

verzoek tot agendering in raadscommissie

Afdeling
MBL team Programma's en strategie

Steller
C.E. Berns en M.E. Vonk

gouda
27 februari 2025

Dossiernummer

Telefoon
0648135704

Onderwerp
Kaders sociaal domein: inhoudelijk en financieel

Voorstel voor agendering in de raadscommissie: Samenleving

Voorstel/verzoek voor datum behandeling in commissie

Commissie samenleving: 19 maart en 2 april

Onderwerp

Kaders sociaal domein: inhoudelijk en financieel

Fase

Beeld- en oordeelsvorming

Reden agendering

Het sociaal domein in Gouda staat, net als in veel andere gemeenten in Nederland, onder druk. Op 17 september 2024 heeft het college de gemeenteraad met een memo geïnformeerd over het voorziene tekort op het jeugdzorgbudget in 2024 en de jaren daarna. Het college heeft daarbij aangegeven voortvarend aan de slag te gaan met een aanvullend maatregelenpakket jeugdzorg. Via de 2e bestuursrapportage 2024 is voor het verwachte tekort voor het jaar 2024 een bedrag bijgeraamd. In de meerjarenbegroting 2025-2028 is het verwachte tekort voor de komende jaren echter niet op voorhand verwerkt. Bij de begrotingsbehandeling 2025 heeft het college aangekondigd eerst breed inzicht te willen hebben in de inkomsten en uitgaven in het gehele sociaal domein (programma 4) in de komende jaren. Dit omdat in verband met de dubbele vergrijzing ook de verwachting is dat het bij de Wmo in de komende jaren gaat knellen. Het college wil in beeld hebben welke keuzemogelijkheden er zijn gegeven het financiële kader van programma 4 sociaal domein (sociale basis, jeugd, Wmo, werk en inkomen en inburgering).

Voor dit "breed onderzoek sociaal domein" is half november 2024 aan bureau Berenschot de opdracht verstrekt om het volgende in beeld te brengen:

Hoe zien voor de gemeente Gouda de inkomsten en uitgaven in het sociaal domein er voor de komende vier jaar (programma 4) uit en welke beleidsinhoudelijke keuzemogelijkheden (of scenario's) met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening sociaal domein zijn er gegeven deze financiële context?

Op basis van de geactualiseerde financiële prognose en de uitkomsten van het onderzoek van Berenschot constateert het college dat alleen met een koerswijziging (in de vorm van een pakket aan besparingsmaatregelen) bij de Kadernota 2026-2029 een sluitende begroting voor programma 4 kan worden voorgelegd.

Waar moet de discussie over gaan

Het college wil de raad goed informeren over de voorgestelde besparingsmaatregelen en de impact hiervan op inwoners. Omdat er bij de behandeling van de P&C-documenten door de gemeenteraad in juli weinig ruimte is voor de inhoudelijke behandeling van de maatregelen, gaat het college hier graag met de gemeenteraad in maart en april over in gesprek. De uitkomsten van het gesprek neemt het college mee in de overweging en het voorstel in de 1^e Bestuursrapportage en de Kadernota 2026-2029.

Beeldvormend (19 maart 2025)

De raad wordt meegenomen in:

1. De geactualiseerde prognose voor jeugd, Wmo en de BUIG
2. De uitkomsten en aanbevelingen uit het onderzoek van Berenschot.
3. Het aanvullend maatregelenpakket jeugdzorg.

Oordeelsvormend (2 april 2025)

De raad wordt gevraagd zich uit te spreken over:

1. De uitvoering en financiële verwerking van de voorgestelde besparingsmaatregelen.

Toelichting reden agendering

Hoewel de wettelijke taken voor alle gemeenten gelijk zijn, geeft elke gemeente vanuit een eigen visie en op eigen wijze invulling aan de opgaven binnen het sociaal domein. Vanuit de visie 'Iedereen kan meedoen' is de afgelopen jaren geïnvesteerd in een inclusief en sociaal Gouda en een integrale benadering van de vragen en verzoeken waarmee inwoners naar de gemeente komen of geconfronteerd worden. De stijgende zorgkosten van met name de jeugdzorg maken het echter noodzakelijk om opnieuw te kijken naar wat voor een gemeente Gouda wil en kan zijn voor haar (kwetsbare) inwoners.

Hoewel maatregelen kunnen leiden tot verschraving en lagere tevredenheid, zijn ze nodig om de zorg op lange termijn toegankelijk te houden voor kwetsbare inwoners. Het maken van keuzes is essentieel voor een toekomstbestendig sociaal domein, zonder concessies te doen aan de kwaliteit voor de meest kwetsbaren. Omdat dit moeilijke keuzes zijn, gaan de portefeuillehouders hierover graag in gesprek met de gemeenteraad

Bestuurlijke achtergrond (relevante besluitvorming)

Relevante besluitvorming is:

1. Beleidskader Sociaal Domein 2020-2023 'Iedereen kan meedoen' (28 oktober 2020, dossier 4127) en addendum Actualisatie Beleidsnota 'Iedereen kan meedoen' (12 april 2023, dossier 6902)
2. Raadsmemo Verwachte overschrijding budget jeugdzorg en extra maatregelen (17 september 2024, dossier 8572)
3. Beantwoording schriftelijke vragen van fractie van der Mije inzake de verwachte overschrijding van het budget jeugdzorg (22 oktober 2024, dossier 8726)
4. Raadsmemo Stand van zaken proces extra maatregelenpakket jeugdzorg (12 november 2024, dossier 8791).
5. 2e Bestuursrapportage 2024 (13 november 2024, dossier 8611)
6. Programmabegroting 2025-2028 en Herfstakkoord 2024 Addendum Bestuursakkoord (13 november 2024, dossier 8604).

Aanvullende informatie voor de raadscommissie

De druk op het sociaal domein en specifiek de jeugdzorg is een landelijk probleem. Gemeenten zijn hierover al langere tijd met het Rijk in gesprek. Via de VNG en de politieke partijen in de Tweede Kamer lobbyt ook de gemeente Gouda bij het Rijk om een adequate financiële bijdrage én de noodzakelijke afbakening van de Jeugdwet. De inzet van de VNG is compensatie voor gemeenten voor de tekorten op jeugdzorg in 2023 en 2024 en een herziening van het meerjarig financieel kader 2025-2028 waarin gemeenten aanspraak hebben op een deugdelijke bekostiging van de jeugdzorg. In januari 2025 is hierover een advies uitgebracht door een deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd onder leiding van voormalig minister Tamara van Ark. De extra inkomsten voor gemeenten die hierin zijn geadviseerd, zijn op dit moment nog zeer onzeker en het college wil hier daarom niet op rekenen.

Uitkomsten advies en inspraak

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Portefeuillehouder

Wethouder Maatschappelijke ondersteuning (inclusief beschermd wonen en maatschappelijke opvang), Jeugd en welzijn (inclusief kinderopvang), Inclusie en diversiteit, Integratie en burgerschap, Publieke gezondheid, mr. A.J.S. (Anna) van Popering – Kalkman

Wethouder Werk en Inkomen (Participatiewet, armoede en schuldhulpverlening) J.K. Oppelaar

Wethouder Financiën, M. Bunnik

Bijlage(n)

Addendum Actualisatie Beleidsnota 'Iedereen kan meedoen'

Onderzoek Breed sociaal domein Berenschot

Evaluatie beleidskader sociaal domein

Aanvullend Maatregelenpakket jeugdzorg